ԳԻՆԱԹԼԱՐ

Իսթանպոլ, պէր սէնէ, դեպէսէ 10
» ալթը այ էլէն » 5
» է-ւ այ էլէն » 2½

Թուղթաթ, պէր սէնէ, դեպէսէ 12
» ալթը այ էլէն » 6
» է-ւ այ էլէն » 3

Բոլոր էտրէսէրի պէտք այէ պէր։

Պէր նիւսխէ 1 ղուրուշ դեպէսէսի։

Պատգամաւոր Էֆֆեար

ԱՄԻՍՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՍ

ՀԱՅԻՍԱՐՆ ՀԱՅՈՑ ԹՎԻՆ ՌՇԴԱԿԱՆ ԹՎԻՆ

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պէրինճէ պէճ-էլէն սաթրը 3 ղրշ
Իկինճի » » 2 »
Իւչինճի » » 1 »
Իլան սաթրանը ճօնուլմասան էլանը սաթրանը սաթրը 5 ղրշ

Մէսիրոպոլը Կ. Ց. Փանոսեան խանի եաղլըը։

Իսթանպոլու, Գալաթա Բինկլինկի դուքանը, Իրի խանը Ն. 41։

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտրա, 8 յուլիս

Ռէսմի—Միսիս Բակլրավ, Պուլղարիսթանտա բոլիթիգա մէմուրու վէ ժէնէրալ գոնսոլոսու Թայեին օլընմըշ տը։

Միլուզիմ Բիշնէր Անատօլուտա գոնսոլոս վէքիլի Թայեին օլընմըշ տը։

Ութինա, 9 յուլիս

Գրալը պու կիւնքի թարիխի պիր գարարնամէսի, միլէթ մէճլիսինի սուրէթը ֆէվգէլատէտէ օլարագ մահը հալին 17 սինէ իճթիմաէ տավէթ իտիեօր։

Միլէթ մէճլիսի, հիքիմէթին պազը թէքլիֆլէրինի գուրա թահրանա ալըպ մալիէ մէսէլէսինի տէ թէֆթիշ իտէճէք տիր։

Բարիս, 9 յուլիս

Մէպուսան մէճլիսի, միսիս Ժէրրինին Թագտիմ էյլէտիյի գանոն լայիհասընին 7 ինճի պէնտինի 185 գուրաեա գարշը 330 գուրա իլէ գապուլ էյլէտի. պէնտը մէզքիւր, եէալէրինէ բուխասթնամէլերի պուլունմաեան բարասարը հօճալըզ իթ մէլերինի թահրը մէմնուիլթէ ալմագտա տը։

Լայիհայի մէզքիւրէնին թէքմիլի 159 գուրաեա գարշը 352 գուրա իլէ գապուլ օլունուս։

Օսէսա, 9 յուլիս

Օրէլ իլէ Խարգօֆտա Նիհիլիսթլէր թաբաքընտան պիր թագըմ գարշըգլըգլար վուգուա կէլտի. ֆէսատըն էօնիւնիւ ալմագ իչին օրալարա սաքէր սէվգ օլունուս։

Լոնտրա, 9 Լուլիս

Բրէնս Լուի Նաբոլէօնըն նաշը կէլէճէք ճումա կիւնիւ Ուօլվիչտէ պէքլէնմէքտէ տիր. ճէնազէ ալայը ճումա իրթէսի կիւնիւ իճրա իտիլէճէք տիր։

Լոնտրա, 9 յուլիս

Դու զրուս տարբ[illegible] չիտէ օլունան պիր զիեաֆէթտէ միշարիէյհ պիր նութգ իրատ իտէրէք, պունտա Պէրլին մուահէտէսինին էն զիեաէ էսասը ֆամատէրի իճրա գըլընմըզընը, վէ հիքիմէթլերին, սուլհ արզու իթտիքլէրինի, վէ միշքիլաթը մէվճուտէ-նին պէր թարաֆ օրմագ իւզրէ օտուզուն, վէ Թիւրքիա իսրահաթ իճրա իթտիկինտէ, Պահրը սէֆիտտէ մուհիմմ մէվգըլարընը էլտէն չըգարմամասը լայըմ կէլէճէկինի պէեան, վէ Իսլամ էհալիսինին էյլի խասսէլէրինի մէհմ ու սէնա, վէ Թիւրքիատա սուլի ամալ ու հարաքեաթընը էօնիւ ալընաճաղընա իմտիհան պուլունտուզուեու պէեան էյլէմիշ տիր։

Լոնտրա, 9 յուլիս

Միլէթ մէճլիսի, պիր թիճարէթ նէզարէթի իհտասը թէքլիֆինի, 56 գուրաեա գարշը 76 գուրա իլէ գապուլ էյլէտի։

Լօրտլար մէճլիսի, Իրլանտատա պիր տարիւքիւնուն թէէսիսինէ տայիր թագտիմ օլունան լայիհաեը, իքինճի զըրաթտա գապուլ էյլէտի։

Բարիս, 9 յուլիս

Միսիս Գրէման Տիւվէրնօա պու կիճէ վէֆաթ էյլէտի։

ԱԺԱՆՍ ԲԷՕՅԹԸ

Լոնտրա, 9 յուլիս

Տէվլէթը Սալիսէպ իրաս էյլէեէճէյի զաաֆը նազարը տրգգաթա ալարագ Եանանընը Եունանիսթանա թէրք իտիմէսինէ մուխալիֆէթ իթմէսի իչին Ինկլիթէրրա հիքիմէթի թարաֆընտան սըր Հէնրի Լաեարտա եէնի թայինաթ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Պունունլա պէրապէր շէհրը մէզքիւրրն Եունանիսթանա իհտագը հագգընտա Ֆրանսանընը, սայիր տէվլէթլէրի ճէլպ իչին իթտիյի մէսայի իւզրինէ Ինկլիթէրրանընը պու մէսէլէտէ եալընըզ գալմասը միհթէմէլ տիր։

Լոնտրա, 9 յուլիս

Թայմս զազէթասը պու սապահքի նիսխէսինէ, իհթիմալ տըր Ռուսիատան մատատա պիրճիմլի տիւէլը մուազզամանընն 1873 թարիխի ֆէրմանը հիմաեունընն ֆէսխ ու իպթալընը գապուլ, ֆագաթ Խըտիվին մէվզը յի աշիքեար սուրէթտէ Թայեին օլունմասը խուսուսընա իսրար իտտէճքլէրինի պէեան իտիեօր։

ԹԷԼՎԻՀԱԹ

Թագվիմի Վէգայի զազէթասընընն միտիր վէ մուհարրիրի Ահմէտ Միտհաթ Էֆէնտիեէ, բիւթպէյի ուլէա սընընքիր սանիսի.

Իսֆաքեա սանճաղը միթէսարրըֆլըղը Պէյլօ Էֆէնտիեէ.

Լաչիտ սանճաղը միթէսարրըֆլըղը, վէքիլպէթինտէ պուլունան Իսֆաքեանաքի Էֆէնտիեէ.

Կիրիտ վիլայէթի թէրճէմանլըղը, Գանտիա միթէսարրըֆլըղը Թահրիրաթ միտիրիկինտէ պուլունան Գոյայճաքի Էֆէնտիեէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Իսվէյքի կիւն ադամը թարաֆը հազրէթի փոստիշահիտէն հէյլեթը վիւքէյա հադարաթը մապէյնը հիմաեունա տա-վէթ օլընմարը յա, տիւնքի կիւն միշարիէյհիմ Երլրազ սարայընա պիթ թէճէմմիւ թահրը ռիսալէթի Փաշիչ-հիտ ադաը էնճիմէնի միզաքէրէ իթմիշլէր տիր։

Իշ պու մէճլիստէ Եունան մէսէլէսի թէզէքքիւր օլընմըշ օտուզու զանն օտուեաեր։

—Յոն միրուս իտէն Իթալեա զազէթալարը, Եանեա մէսէլէսի իչին Ֆրանսա վէ Իթալեա տէվլէթլէրի պէյնինտէ միպաեէնէթի էֆքեար օտուզու հագգընտաքի հասսասիսի թասսրիգ էյլէեօր։

—Լէվընթտա օգունտուզունա կէօրէ, խազինէյի ճէլիլէնէ քիւլիեէթի պիր իսթիդրազ հագգընտա թէքլիֆթատա պուլունմադտա իսէլէր տէ, պունլարընը թէէմինի վէ գարշըլըզը իչին բուսուսմաթ վարիտաթը իւզրինէ վազ էյլէտիքլէրի չէրայիթի, Մալիեէ գապուլ իթմէեօր։ Իւրօբա պանքէրլէրի, պիր քիւլլիեէթլի իսթիդրազ թէքլիֆ էյլէմէքտէ իսէ տէ, պունլար պիրինճի շարթ օլարագ կէօմրիւք խատրէսինի տէրիհտէ իթմէք իսթէտիքլէրինտէն, պու թէքլիֆ Պապը Սալի թարաֆընտան պազը իթիրազաթա թէսարաֆընտան պազը էթիրազ ատէտիկինտէն, միզաքէրաթ էյլէրուլմէեօր։

—Էտիրնէտէ թապ ու նէշր օլունան Արտա զազէթասընընտա օգունմուշ տուր.

Էտիրնէտէ պուլունան 33 պին նուֆուս գատար Իսլամ միհճահիր զաթէն Ռումէլի շարգի էհալիսինտէն օլտուգլարը ճիլլի շարգի էհալիսինտէն օլտուգլարը ճիլլի հէթլէ օրատա թախսիս օլունան 242 բարէ գաբիհէտէ իսքեան իթտիրիմէք իւզրէ պիր այ իչինտէ քեաֆֆէթէն օլ թարաֆա սէվգ ու իզամ օլունաճագլար տը։

Մէմլեքէթլերինէ ավտէթ իտէն միհաճիրների իսքեան իթմէք իւզրէ Զօրլուտա ճիրինի իսքեան իթմէք իւզրէ պիր գամիսիսն թէշքիլ օլընմըշ օլուպ, Տէրիսաատէթտէն կէմիշ օլան 563 նուֆուս Իսլամ միհաճիրի քեօյլերէ եէրլեշտիրիլմէք իւզրէ պու կիւնլերտէ Լիւլէ Պէրզօսա կէօնտէրիլէճէք տիր։

—Վագրթ զազէթասընտա ռիվաեէթ օլունտուզունա կէօրէ, Ավստրիա տէվլէթի պու սէնէ Եէնի-Բազարա կիրմէէճէք իմիշ։ Յուագաթ Եէնի-Բազար մուգավէյենամէսինին պիր ֆըգրասը հիքմինճէ, տէվլէթի միշարիէյհա պիր գոմիսիսն Թայեին իտէ ճէք օլուպ, պու գոմիսիսնա Պապը Սալի ճանիպինտէն, էրքեաեր հարպ միրիվալարընտան Իւանի բաշա մէմուր օլաճագ, վէ շիմալիքի Իմ նէհրինէ զատար կէլէճէք սաքէրին մէվզըլարընը Թայեին իթմէրիք, ս գոմիսիսնընտա պանդիրտէ գրիստեաթ բէյ-նէ գար

ՄԸՍԸՐ

ՄԵՀԵՄՄԵՏ ԱԼԻ ԽԱՆԵՏԱՆԸ

Մեհեմմետ Ալի բաշա Դավալալը օլուպ, պիրինճի Նարօլեօնու Մըսրան չբգարմագ իչին, սերտար Եուսուֆ Զիա բաշա գօմանտարնտա սեվգ օլունան օրտուտա պուլունան Արնավուտլար իլե պերապէր 1215 սենէսինտե Մըսրա կելիպ, Մըսրըն խթիրտատրնտան սոնրա, օրատա գալարագ, Էպումէրուգ Մեհեմմետ վե Խուսրեվ բաշալար դեմանլարընտա սերչեշմելիք մանսուսունա գատար չբգմիշ տրր։ Մըսրրտա գազանտրգը նուֆուզը ֆեվգելատե իւղերինե, ճիտատ վա-լիլեկլե քենտիսինին Մըսրրտան իխրաճը արզու օլունմուշ իսկ տե, մուվաֆֆագ օլունամաեարագ, նիհաեէթ 1224 սենէսինտե, Մըսրը վալիլիկինե մեմուրլեյեթի թատիգ դելընմշ տրր։ 1257 սենէսինտե, Մըսրը վիլաեէթինին էքպէր խանե-տանընա ինթիգալինե միսատատ դելընմշ, վե 1258 սենէսինտե իսմեսինե սատարեթ բաեէսի վիրիլ-միշ տիր։ 1264 թարիխինտե իլլեթի տիմաղլեեե իպթիլասընա մեպնի, մագամե վիլաեէթտեն ինֆիսալ, վե 1265 թարիխինտե վեֆաթ իթմիշ տիր։

Մուշարլեյհին Թոսուն, Իպրահիմ, Իսմայիլ, Սայիտ, Հալիմ, Մեհեմմետ Ալի բաշալար իլե Իսկենտեր պեյ, Նաղլը վե Զիյնեպ հանըմ նամլարընտա տօգուզ եվլատը տունեաեա կելմիշ տիր։ (Ղունլարտան Հալիմ բաշա վե Զիյնեպ հանըմ պերհայեաթ տրր։)

Մեհեմմետ Ալի բաշանըն եերինե, 1264 տե, Իպրահիմ բաշա մադամը վիլաեէթե թայեին դելընմշ իսկամ, պիր իքի այ իչինտե, եանի բեսերինտեն եվվել վեֆաթը վուգու պուլմուշ տուր։

Ահմեդ վե Իսմայիլ վե Ֆազլը Մուսթաֆա բաշա նամլարընտա իշ մնխատամա տունեաեա կելիպ, պիրե ըստրսուրուղուրտա տանը-տի պուլունան մնխատամլերի բեսթպէյի վեզարեթի իհրազ իթ-միշլեր տիր։

Եվլատը Մեհեմմետ Ալիտեն Թոսուն բաշանըն մնխատամա Ապպաս Հիլմի բաշա, Իպրահիմ բաշա եեբինե սատարեթ բաեէսկելե (ֆեյ 1265) փալի թայեին օլունուպ, 1270 տե քեօրելերինին իհանեթինե դուրպան օլմուշ տուր։

Ապպաս բաշանըն եղհամի բաշա նամնտա պիր մնխատամի տունեաեա կելիպ, եվլատը Ապտիլ Մեճիտ խանիտեն Միսիրե սուլթան իլե իզտիվաճ իթմիշ, վե 1277 սալնտե վեֆաթ իյլեմիշ տիր։

Ապպաս բաշա եերինե, ֆեյ 1270 Մեհեմմետ Սայիտ բաշա, բաեէյի սատարեթլե վալիի Մըսրը օլուպ, վե 1279 տա վեֆաթը վուգու պուլմուշ տուր։ Մուշարլեյհին Թոսուն բաշա նամնտա պուլունան մնխատամի, իսալեֆի Իսմայիլ բաշաեա տամնտա օլուպ, պիր գաչ սենե մուգատամ վեֆաթ իյլեմիշ տիր։

Սայիտ բաշաեա խալեֆի օլան Խըտիվի սաղբդ Իսմայիլ բաշա հաղրեթլերի 1246 տա Դահիրեատե թեմիզլիտա իյլեմիշ տիր։

Թեքմիլ թահսիկ իյին էվրօբաեա կեօնտէրլիկեպ, երքեանը հարպ մեքթեպինտե պիրատերի Ահմեդ բաշա իլե պէրլիբտե իքմալը ֆինուն իլե 1266 տա Մըսրա ավտեթ իյլեմիշ տիր։ Պիր միատեթ սոնրա, Տերիսատատեթե կելերեք, ֆերիգ բիթպէոինե նայիլ օլմուշ տուր։ Ապպաս բաշա զեմանընտա ֆըրդայի մուսալիֆե ազասընտան պուլունուպ, Սայիտ բաշանըն վիլաեէթեթ նասպընտա Բարիսե ազիմեթ իլե ավտեթտե, շուրա ազալեղընա մեմուր օլմուշ տուր։ 1274 տե իւհտեսինե բիթպէյի վեզարեթի վերիլիպ, 1277 տե միսթախլեֆ պուլունան պիրատերի Ահմեդ Բիֆաթ բաշանըն, չբմենտրֆեր գաթարընընն Նիլե տիւշմեսիյլե, վուգույի վեֆաթընա մեպնի, հագդբ խթիխլաֆանայիլ օլմուշ տուր։ 1278 տե Սայիտ բաշանըն Ցերիսատեթե վե եվբրօբաեա սեյահաթընա մեպնի, ասնա վեքեալեթ իտերեք, Սուտանա զուհուր իտեն պիր իխթիլալը պատտրմշ տրր։

1283 տե, վիլաեէթ իսնվանը Խըտիվեեթե թեպտիլ օլունարագ, եինե օ սենե Մըսրը վերկիսինե պիր մբգատար զամմը յլա, Խըտիվեեթին էքպէրի էվլատա ինթիգալինե միսատատ դելընմշ տրր։ 1290 տա իսթիգրազ վե մուահեատաթը թիճարեեե ագտը, վե թեզեիտի ասքեր մեեզունեեթինի հավի օլարագ, պիր ֆերման վիրիլմիշ տիր։ Եինե սենե յի մերգումետ, Զիլե նամ մահեելլ պիր մբգատար վերկի իլե Մըսրրա թերք դելընմշ տրր։ 1294 սենէսինտե, Բարիս սերկիսինե կիտիպ, 1286 սենէսինտե Սիւեյլեյ գանալընըն աչելաճաղը միլապէսեպլե, Եվրօբանընն էքսեր բայիթախթլարընա ազիմեթլե, հիւքմտարանը Մըսրրա տավեթ իյլեմիշ տիր։

Խանէտանը Մեհեմմետ Ալիտեն Մրսրրա վալի վե Խըտիվ օլանլարն, միատեթի միաեեթ վե խըտիվեեթերի ճեմ օլունտուգտա, հիսապը միեթեվասրթ իւղրե հեր պիրինե ան տեօրտեր սենե իսապեթ իտիեօր։

Իսմայիլ բաշանընն ան պիր էվլատը տունեաեա կելմիշ տիր։ Պիրինճիսի 1267 տե թեվեղլիտա, վե 1285 տե մեարիֆ նազբրը Մանսուր բաշա իլե իզտիվաճ իտեն Թեվֆիկ հանըմ էֆֆենտի տիր։

սենէսինտե էյհամի բաշա քերիմեսի Էմինե հանըմ իլե իզտիվաճ իթմիշ տիր։

Սայիր էվլատը Հիւսեյին, Հասան, Իպրահիմ բաշալար իլե Մահմուտ, Ֆուատ, Ճեմալետտին պեյլեր, վե Ֆաթմա վե Ճեմիլե վե Էմինե հանըմար տրր։ Հիւսեյին վե Հասան բաշալար բիսթպէյի վեզարեթի հատիզ տիրլեր։

(Ճեէլոեեէ Հ-Լ-ոյ-)

Իսքենտերիյեէտ չբգան Մանիթեօր Էժիբսիեն նամ բեսմի զաղեթաեա Դահիրեատեն յունիս 30 թարիխե հազբմշ օլան պիր մեքթուպ Խըտիվի սաղբդ Իսմայիլ փաշա հաղրեթլերինին, Դահիրեատեն հարեքեթինի պեր վեճհի ալթի պլանրիեօր։

«Խըտիվի սաղբդ Իսմայիլ բաշա հաղրեթլերի, մնխատամլերի Հասան վե Հիւսեյին փաշալար մանեթինտե պուլունուդլարը հալտե պուկիւն սուպահընն սոնրա ան պիր պուլուղընտա Դահիրեատեն աղիմեթ իյլեմի։ Սապահլայընն երքենտեն մեմուրինի Մըսրրեեատեն պիր խայլի իլե պուրատաբի Էվրօբալըլարան ումուրը մալիեե վե թիճարիեե վե սանայե իլե իշթիղալ իթմեքտե պուլունան պիր խայրի զեֆոթ միշարլեյհ իլե վեսա իյին Ապէյին սարայընտա իճթիմա իթմիշլեր տիր։

«Իսմայիլ փաշա հաղրեթլերի բեք զինատե միթեէսիր օլմալարը յլա պերապէր, զինարեթճիլերի գապալ իթմեեե պաշլանըշ, անճագ զինարեթճիլերին մբգատարը կիթմիքճ չօղալմադտա պուլունտուրնան, վե եօլա չբգաճագ վարեթ տախի եադլաշըրընտան, գապուլտեն իթիզար կեօսթերմեեե մեճպուր օլմուշ տուր։ Զիեարեթճիլեր, քենտիլերինե թեպիղ օլունան քելիմաթը իթիզարիե յի իշիտիր իշիթմեղ, Խըտիվի սաղբդ հաղրեթլերինի սոն տեֆա օլարագ սելամլանեապիլմեք իւղրե արապալարընա պինեբե ագբմ ագբմ տեմիր եօլ սթատիօնունա կիթմիշլեր տիր։

«Խըտիվի սաղբդ հաղրեթլերինին կեչտիյի մահեելերտե ի.քի թարաֆը եաեա գալտրբմարընտա պիր չօգ խալգ պիրի.քիզ պեօլիս.ը պիր իզտիհամ հասրշ օլմուշ իտի։ Կիսզարկեահտա.քի խանեելերին բենճեբեելերի խալգ իլե տոլու իտի։

«Տեմիր եօլ բսթասիօնընն մեզգարէսի բե.ը միեսսիր պիր տուրեթտե իտի։ Տեմիր եօլ .քեօրբիսինտեն բսթասիօնա գատար ի.քի թարաֆը տիզիրմիշ օլան տա.բեր իզտիհամանն հիչ կեօրիմնեգ իտի։ Հեր .քեսին չեհրեսինտե իզթիրապ նիսմեեան իտի։ Իսմայիլ բաշա հաղրեթլերի բսթասիօնա 'միրուտ իտեր իթմեգ, հաղբր իտիլեն պեօլիս.ը վակօնա բա.քիպ օլմուշ տուր։ Էհայի, միշարիե.յհի կեօրիմնեճ հեր թարաֆտան ֆիդան սետալարը իշիտիլիպ, հեյլե Խըտիվի յահբդգ, բեսերինին եանընա կելմնեճ, հեեեեճանը ումումի տերեճեճ.յի նիհաեեթ կելտի։ Թեվֆիգ փաշա հաղրեթլերի օլ վագբթ խըտիվեեթի պեր թարաֆա պբրագարագ, բեսերինե բիաեեթ վե մուհապպեթ իտեր պիր օղլու սրֆաթը.լրա մուաֆեկետ պուլունմուշ տուր։

«Իսմայիլ փաշա, մնխատումինե, շեճատթ վե սեպաթ կեօսթերմեսինի թասմիեե իլլեմիշ տիր։ Ագիմեթ իշարեթի վիրիլմեճ, Իսմայիլ բաշա հաղրեթլերի, խալգբ մուհիպպանե պիր սուրեթլե սեյամլանբշ, վե պունա գարշբլբդ օլմագ իւղրե հեր թարաֆտան եարընբշ սետայի մնհզումնեեեթ իշիտիմլիշ տիր։»

գուա կելլեն հալ հագբգնտա մալիմանթ աթիե.յի իլավե իտիեօր.

«Իսկենտերիեե սասքիրի մասթահֆրզը, Իսմայիլ բաշա հաղրեթլերինին կեչեճ.յի մահալլերե ի.քի թարաֆբը տիզիրմե.ը իւղրե Կապպարի բսթասիօնու թարաֆընա կիթմիշլեր տիր։ Իշպու սասքիր բահաթ տուր վաղիեեթինտե օլարագ ի.քի սրբաեա տիզիրմիշլեր իտի։ Սասթ իւիս 20 տագիգե կեչերե.ք էհալիտե պիր հարե.քեթ կեօրիլիպ, պիր դաչ պօրագան պու էմնատե «Հաղբը օյ» դօմանտասընը վիրմե.քլե, սա.քեր սելամա տուրպ դաթար տախի բսթասիօնա միսմասլեթ իյլեմի։ Միշարիե.յհ սիեսա սեթրի կեյինմիշ օլտուգլարը հալտե վակօնատան ինիպ, լեհճեկլերինտե ալեատմեթը մուհապպեթ վե բիաեեթ կեօրինեեն պիր թագբմ էհալի թարաֆընտան իսթիդպպ օլունտա։ Պու գատար տոեմին մեզարէսի, միշարիե.յհտե պիր թեեսիրը ադիմ հասբլ իթմիշ օրմալը տրր։ Մահրուսե վարօրընա կիթմե.ք իւղրե հաղբրլանմշ օլան խըտիվեեթ գաեբղընա բա.քիպ օրմագ իւղրե իյլեբու տօղրու եիբրիմե.յե պաշլատը։ Լիմանտա պուլունան պիլ ճիւմե սեֆայեն պաշտան գբչա գատար սանճագլար իյե տօնաթբրմշ տրր։ Դալեատան ատթբան թօրլարը սետատը, թայիֆե վե զապիթանը բեսմի էլպիսելերինի կիյինմիշ օլան Բիւբերթ նամ Ինկիլիզ զբրհբրը վե Բրնար նամ Ֆրանսբզ ա.վիզօ վաբօրընտան ատթբան թօրլարը սետասընա գարբշմագտա իտի։

«Իսմայիլ բաշա հաղրեթլերինին պուլունտուգլարը դաթարտա պեբրատբր պուլունան զեվաթ միանընտա Հիւսեյին վե Հասան վե Մահմուտ վե Մանսուր փաշալար հաղարթը իյե Թալաթ վե Պարօթ փաշալար հաղարթը, վե զեվաթը միսթեպբեսեեն տահա 'պիր թագբմ զեվաթ կեօրիլմե.բտե իտի։ Իսմայիլ բաշա հաղրեթլերի, եհալինին կեօսթերմե.բտե օլտուգու սասրը մուհապպեթտեն հեմ մահզուզ հեմ մահզուն օլարագ, Մահրուսեեին սանտալրնա բա.քիպ օյտուգու գեման եիւգունի, սահիլտեն թարաֆա չեվիրիպ եհալիյի եղիյե սեյամիմշ տրր։

«Միշարիե.յհ Մահրուսեեե չբգար չբգմագ, Բիւբերթ իյե Բրնար սեֆինեեերինտեն սթրլան 21 բարե թօռ իյե սեյամանմշ վե Ռուսիա բօրիթիգա մեմուրու վե ժենբրալ գօնսօլսու միսիս Անսարլեն, վե Յակոբեան բաշա վե Պարօթ բաշա վե սայիր պիր չօղ զեվաթ իյե կեօրիլմիշ տիր։

«Ինկիլթերրա գօնսօլսու միսիս Գարվեր, վե Ֆրանսա գօնսօլսու միսիս Կազե, .բենտիլերինի գապալ իտիպ իթմեեեճ.բրերինի միշարիե.յհանեն պիլ իսթիդան, պիրինճիսի Բիւբերթտեն, վե ի.բինճիսի Բրնարտան, սեֆինեերի զապիտանը պերապերլերինտե օլտուգլարը հալտե հարա.քեթլե, Մահրուսեեե չբգբպ հիւնը գասալ օլմամշլար տրր։ Նիհաեեթ տատթ ալթրտա սոն վկտա հագիգեթեն եիբրե.բլերի բարչալաեաճագ սուրեթտե վուգու պուլմուշ տուր։ Իսմայիլ փաշա մախատումինը .բեմալի մուհապպեթլե դուճագբմշ, վե սահիլե ամտեթ իթմեկերինի աղալաեարագ էմր իլլեմիշ տիր։ Պիր գաչ տագիգե սոնրա Մահրուսե Նարօլիեե միեթեվլեճճիհեն հարե.քեթ իթմիշ տիր»։

Սոֆիատան Դօրեսբօնտան Բօյիթիգ դաղեթասընա պերվլեճճը ատթի եաղրմշ տրր։

Բրենս Ցօնտուգօֆ Դօրսադօֆ տունի կիւն չեհրիմիզի թեռ.ը իթտի։ Պու միտնասեպեթլե, Մեքենթժե նամ մետրօպօլիտ իյե բրենս Ցօնտուգօֆ պե.ինտե թասթի օլունան ռեսմի նութգլար, դաեեթ իհթիեատթ.քեարանե վե մահտուա պուլունմուշ տուր։ Ֆագաթ մուախխարեն Իսքեր նեհրի գբեբսընտա, բրենսի միշարիե.յհե հիւրմեթեն պիր զիեաֆեթթ քեշիտե գբլբնբպ, պու զիեաֆեթտե բրենս Ցօնտուգօֆ, օրատա պուլունան էհալիեե խիթապեն բօյիթիգաճա պիր նութգ իրատ իյլեմիշ, վե չու .քելամլարը սեզյլեմիշ տիր։ «Ճճիղլերի, Պալգանլարըն նեմ ճեղիրեսինտե, Ռուսիա բօյիթիգասընը մուաղզամ ի.քինճի Ալե.քսանտր իմբերատթօր հաղրեթլերինին պիղզաթ .քենտի միւրատլարը մուճիպլինճե իճրա իթմե.քտեն ասա կերի տուրմատըմ։ Էվվելա Ռուսիանըն վեճճանը բահաթ օլմագ, սանիեն Ռուսլարըն գարտաչը պուլունան պիր միլլեթի էսարեթտեն գուրթարմագ, վե սահիսեն Սըլտանըն միսթադպէլի խուսուսունտա եէնի պիր թեեմինաթ էլտե իթմե.ք իչին, Պուլղարլարըն սահիլի սեյամեթե չբգմալարը լաղբմ իտի։ Նիմոլի իսկ պուպիւբ իշ իճրա օլունմուշ օրտուղունտան, Ռուսիա, Պուլկարիստանտան, ասքերլերինի վե մեմուրլարընը չեքմե.քտե տիր։ Վե պունտան պեօյլե Պուլղարլար, քենտի տիրահեթլերինե վե զայրեթի վալեանեերինե պբրագբմշլար տրր։ Իմ-

տի էկերչի Պուլղարլար, ագբլանե վե վաթանբերվերանե հարե.քեթ ի-տեճե.ք օլուրլար իսկ, Պուլղար իթթիֆագ վե իթթիհատը խուսուսունտա օլան միլլեթճե պիսիբ արզուլարը, միճերրետ իճրա օլունաճագլար տբր։ Անճագ վագթ ու հալե կեօրե հարե.քեթ իթմե.քլիկի պիլմե.ք լազբմ տբր։ Պու թարիգ իւլ հեր չե.յե վասբլ օլունապիլիներ։»

Պու .քելամլեր իւղերինե, հաղբրուն օլ տեբրեճե հեեեճան իյե ֆիբպան ու ֆերեատալար իթմիշլեր տիր .քի, թարիֆի զայրը միմ.քին տիւրբ Բրենսի միշարիե.յհին .քելամարընտան, միլլեթճե իթթիֆագընն իճրա օլունաճաղընա տայիր ըեսմի պիր վատ մանեէասը չբգարբմշ, վե պինաեն ալե.յհ պինլերճե սետասընտա օլան միլլեթճե պիսիբ արզուլարը, «Եաշասըն Զար, եաշասըն բբրենս Ցօնտուգօֆ, եաշասըն Պուլղար իթթիհատը» տեեու պաղբրմշլար տբր։ Թասմանան սոնրա, բրենս, պիրինճի Ալե.քսանտր տբ Պաթենպերկի իսթիգալ իթմե.ք իւղրե, Վարնատա միեթեվլեճճիհեն հարե.քեթ իյլեմիշ տիր։

Մաիմ օլտուղու իւղրե, բրենս Ալե.քսանտրըն միշավիրլերի օլմագ իւղրե, Ռուսիա իմբերաթօրու թաբրիզնտան միշարիե.յհին մանեեթինե ի.քի նեֆեր Ռուս մեմուրլարը թերֆիգ իսիլեճե.քլեր տիր։ Պու ի.քի մեմուրլարա պիր իւիինճիսիս տահա իլավե իսիլիպ, պու տախի միրալայ Շեբելեֆ օլաճագ տբր։ Միրալաեը միսմահլե.յհ չիմտիտեն պուրաեա կելմիշ օլուպ, զանն օլունտուղունա կեօրե, թեշ.քիլ օլունաճագ օլան էր.քանը հարպբն իտարեսինի տեբիսհտ իյլեեեճճ.ք տիր։ Պու սուրեթլե Պուլղարիսթանտա ի.քի թարդ հիս.քիսմեթե ալբշբմագ լազբմ կելեճճ.ք տիր, եաշբմագ լազբմ կելեճճ.ք տիր, Պուլղարլարտան միեթեշ.ք.քիլ ըեսմի հիս.քիսմեթ, վե տիկերի սբրֆ Ռուսլարտան միսրե.ք.քեպ նեմ ըեսմի հիս.քիսմեթ։ Պու [illegible] հա զիեատե գուվվեթլի օլաճաղընը չիմտիտեն անլամագլբգ միշ.քիսլ տե.յիլ տիր։ Ռուսլարըն թեեմինինե կեօրե, չու խուսուսա սեպեպ, պիր հե.յեեթի հիս.քիսմեթ թեշ.քիլ էլլեն, չիմտի.քի հալ երվիբճեճ.ք գատար իսթիտատը վե էհլիեեթլի Պուլղար օլմատբղը մեսելեսինե կեելինճե, պու եօյլե պիր մեսելե տիր .քի, պունուն իւղերինե պահս իտիրմեսի արզու օլունուբ մեվգատեն տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ճու տիթիսե.քի շահանը միլթալա պենա, էն պիսիբ սահիֆի.քլերի շամիլ պուլունտուղունատ, .քեմալի մեմունիյեթլե տերճճ միսատատթ իսեերիզ։

Կամ ազգությանց և կամ անձինց

Ժողովրդեան մը զարգացումը՝ իր կենսական անդամոց համեմատական լաւ կազմութենէ եւ առողջ դրութենէ կախուած է, վասնզի ճիշտ ժողովուրդ մը մարդու մը կրնանք նմանցնել, որու կազմութեան և առողջութեան պայմաններէ կախուած է լաւութիւնը կամ գէշութիւնը։

Ըստ որում ժողովուրդ մը անհատներէ կը բաղկանայ, որոնք սնոր անդամներն են և ընտանիք կը կազմեն, ըսել է որ ուղիղ հետեւութեամբ, ժողովրդեան մը բարեւաւութեան ատիճանը կամ կեաը իր անհատներու աղեկութենէն կամ գէշութենէն կը բաղդատուի ու կը հասկցուի։ Ասիկա բծախնդրութեան չի գար, որովհետև սուսկ ճշմարտութիւն է։

Անհատներու լաւութեան ու զարգացման համար բնութիւնը իրաւ է որ նիւթական մասին կ'օգնէ, սակայն մարդս բանական արարած ըլլալուն համար, բարոյական մասին ալ առջինէն աւելի խընամքի և օգնութեան պէտք ունի, և ի-

բեն այս զգալի պէտքը լեցնելու համար մէկ կողմէն ծնողք կ'օգնեն և միւս կողմէն դպրոցը կ'օգնէ։ Արևին կենսարար լոյսը և օդին անոյշ սիւքը ինչ հաճոյք և քաղցրութիւն որ ունին մարդուս տեսանելեաց և հոտոտելեաց, ոչ նուազ և գուցէ աւելի գիտութեան ամենակենսարար հիւթը և ուսման սքանչելի հովը, քաղցրութիւն և զուարճալի ու օգտակար հաճոյք կ'ընծայեն մարդուս մտքին, վանդի ինչպէս որ ըսինք, մարդս միմիայն խելքով բանականութեամբ է որ արարածոց դասին մէջ գերազոյնը կը համարուի, ուստի մարդուս բանականութիւնը որքան լուսաւոր, յղկեալ և զարգացած ըլլայ, այնքան ևս իւր արժէքը, անունը և վիճակը կը բարձրանայ։ Ըսինք որ մարդուս բանականութիւնը խնամողները մանկութեան հասակէ սկսելով կերպիւ իւիք ծընողք են, հոս պիտի աւելցնեմք որ մեծ մասամբ դպրոցներն են։

Ծնողք Տաճկաստանի մէջ տակաւին իրենց զաւակաց կրթութեան վրայ որոշ գաղափար մը չունին, անոնց ընդունակութեան, հակամիտութեան, հետևած ասպարիզին, պաշտած նպատակին ու փափաքին խիստ անտարբեր են։ Ծնողաց այս մահացու մեղք համաբուղ անտարբերութիւնը՝ տգիտութենէ յառաջ կուգայ, և այս ամենայն չարեաց մայր եղող տգիտութեան երեսէն շատ աղետալի կորուստներ եղած են, վանդի մանուկը կամ իր ընտրած ասպարէզէն բան մի ետ դարձուած է, կամ իր նպատակը կիսկատար թողած է եւ կամ իր ծնողաց կամահաճութեան եւ անտարբերութեան ցուրտ հայուածքին տակ թօշնած եւ դեռ չը ծլած մեռած է։ Ըսել է որ ծնողք որքան ալ կրթութեան համար առ երեսս եռանդ և սէր կը տածեն թէեւ, բայց որոշ գաղափար, հաստատ համոզում և անյողդողդ կամք չունենալուն համար, գիտակցօն չեն օգներ իրենց զաւակաց և կրթութեան գործին մէջ իրենց ըրած ամենամեծ պարտքը, զաւակներնին մեքենապէս դպրոց դրկելու մէջ կը կայանայ։ Բայց իրենց զաւակաց ապագա՞ն. անիկա Աստուծոյ կը թողուն և ասիկայ ներելի է իրենց քանի որ ճակատագրային աղգի մը թիւին ներքև կ'ապրին։ Ասիկայ ցաւալի իրողութիւն մ'է, որու միակ պատճառը ինչպէս որ ըսինք տգիտութենէ յառաջ կուգայ, և ահա այս աղետալի իրողութեան կրկնումը ջնջելու համար է որ, ամեն ժամանակ կրթութեան խնդիրը յուզող մարդեր, գովելի նպատակաւ մը նախ և առաջ ժողովրդեան իգական սեռին վրայ մասնաւոր խնամք և ջանք քարոզած են, և ասիկայ արդար է քանի որ «ժողովրդեան մը յառաջադիմութեան և իրական զարգացման Պանդորեան տուփը մարդ ձեռքին մէջն է»։ Աղջիկ զաւակունք որքան լաւ կրթութիւն առնուն, որքան բարոյականին մաքուր և անխախտ ըլլայ, այնքան ժողովրդեան օգուտը մեծ կըլլայ, վասնզի ժողովուրդի մը գոյութեան, յարատևութեան և երջանիկ վիճակի մը տիրանալուն էական և կենսական աղբիւրը էգ սեռն է, ապա ուրեմն դիւրին է մակաբերել թէ էգ սեռի կրթութիւնը ինչ ձեռքերու յանձնել և ինչ Արդասեան աչքերով խմբովին անոնց վրայ հսկել պէտք է, որպէս զի եթէ օր մը Պանդորեան տուփը բանան մեր կորստեան և թշուառութեան արգասիքը չ'ելնէ անկից։ Մինչև հիմայ եթէ դպրոցները մեծ մասամբ մեզի իմաստակ արտադրելէ զատ ուրիշ արժէքւոր օգուտ մը չունեցան, յանձանքը մասամբ իւիք ծնողաց քով է, որովհետև ծնողք իրենց զաւակաց կրթութեան հոգը ու խնամքը ընելու թէութեանց տակ գտնուելով, բան մը չըրին։ Կրթութեան գործը խնդրոյ նիւթ չ'ըրին և օրինաւոր ձեռքեր չը փնտռեցին, իրենց զաւակաց սնապարծութիւնը չը ջնջեցին, և ասոր համար «հաւասիկ այսօր անոնց ըրած մեղքերէն իրենք կը վնասին և անոնց ըրածներու ցաւը իրենք կը քաշեն։ Ծնողքներէ այնքան պահանջող չը պիտի ըլլանք, վասնզի ինչպէս որ ըսինք անոնք տգիտութեամբ մեղք գործեցին և կարելի է որ օր մը ղղջան և իրենց բոլոր ուշը աղջիկ զաւակաց կրթութեան վրայ դարձնեն, եթէ մինչև հիմայ չ'են ղղջացած։ Ուստի անոնց ատիճան մը ներելի է, բայց պիտի կրնա՞նք մի և նոյն ներումը շնորհել կրթութեան գործը իրենց ձեռքը առած անձանց։ Ո՛չ։ Ի հարկէ կրթութեան խնդիրը դպրոցական հոգաբարձութեանց և ուսումնական խորհրդոց ձեռքը կը գտնուի, և ի հարկէ այս մարդերը գիտութեանց վրայ ճաշակ, յառաջադիմութեան միջոցներու վրայ գաղափար և ժողովրդեան վիճակին օգտակար պահանջմանց նուրբ տեսութիւն ու տեղեկութիւն պիտի ունենան, հետևապէս դպրոցներու մէջ տեսչութեան, վարժապետութեան եայլն պաշտօն վարող անձինք ալ անոնց հսկողութեան տակ կը գտնուին, և եթէ դպրոց մը տարիներով ազգին հազար տեսակ վշտերով վաստակուած ստակները վատնելէ ետքը անարդիւն մնայ, անպատճառ ազգին առջև ծանր պատասխանատուութեան ներքեւ մնացողները թէ տեսուչներն կամ վարժապետներն են՝ այլ զանոնք վարող ուսումնական կամ կրթական խորհուրդները։ Բայց երբ ըսուի թէ այս խորհուրդներն ալ կրթութեան գործին տեղեակ չեն, թէ՝ աղէկն ու գէշը որոշելու կարողութիւն չունին, էհ, այն ատեն ապրիլ պէտք չէ ամենևին, այլ երթալ գերեզման մը փորել և մէջը թաղուիլ պէտք է։

(Շարունակելի)

ԳՐԻԹԻԳ

ԳՕՆԿՐԷ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Տիւնէ Նիւհերտուղան գրքէն

Վէ պունատան տա գաթինաղար, էկէր տէվլէթտէն կիզլի իտի իսէ, նասըլ օլմուշ տուր տա, պիզզաթ տէվլէթ շիֆրալը թէլէկրաֆ վիրտի.քտէն պաշգա, պիր տէ Գօնկրէնին խիթամքնտա, պիզիմ եպիսկոպոսլար իլէ վարժապետլէր, հիւքիւմէթտէն ասլա գօրդմատարադ, վէ հաթթա էլլէրինի գօլլարընը, վէ պինիշ վէ գալբադլարընը սալատարադ, սէրպէսթճէ պուրատա ամտէթ իտէպիլմիշլէր տիր, վէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան տա հիշ պիր շէ.յ սէօյլէնիլմէմիշ տիր, վէ զաղէթալարտա սէրպէսթ սէրպէսթ եազըլըպ, վէ մէճլիսլէրտէ տէ սէրպէսթ սէրպէսթ սէօյլէնիլտի.քտէն պաշգա, տիպլօմաթ վարժապետիմիզ Զէրաղ էֆէնտի տախի, օլ խուսուսա տայիր, թէ.քմիլ չօճուգլուղու վէ տիրացուլուղունու իսպաթ իտէրէ.ք, շատանը իսթիհզա ի.քի գրթա ըիսալէ նէյը իթմիշ, վէ պունլարատան պիրինտէ իսէ, էօյլէ պուտալաճա շէ.յլէր եազմըշ տըր քի, պիր ատամ կէօզլէրիյլէ կէօրիւպ վէ պիզզաթ օգուտմատըդճա, ապա ինանմասը գօլայ օլամազ։

Պունլարըն քեաֆֆէսի տախի, հէր էթրաֆը.յա կէօսթէրիր վէ թատիդ իտէր քի, նասըլ քի միւթէվէֆա Վարդան պէ.յ տէ սաղլըղընտա, «Մէրդուման վէքիլլէր, տէվլէթին ըուխսատ վէ մալիւմաթը.յա կիթիլէր իտի» տէ.յի եազմըշ, վէ պիզատ վագթինտէ, պիր եօլ իլէ, մէզքիւր իդրար իւղէրինէ, բաթրիգխանէնին նազարը տիդգաթընը տավէթ իտէրէ.ք, ճէրհու թէ.ղրիպ կէլէմէսինէ պէ.ըլէմիշ իսէ.քտէ, թապիաթիյլէ ճէրհէ ճիւրատ իտէմէտիկինտէն, սիւքիւթիյլէ իդրար կէլէմիշ տիր։

Մէզքիւր թէշէպպիւսէ, Ներսէս սրբազան իլէ հէմէֆ.քարարը մենծ աղալար վէ.քէնտի կէլէն տիպլօմաթլար, պէսպէլի, վիւ.քէլտէն վէ սիւֆէրատէն պաղբարընէն թահրի.ք վէ թէշվիդիյլէ, Ռուսխանը պիր նիյէթի խէֆիյէսինէ մանի օլմադըգ մագսէտինէ մէպնի գալգըշըլար, վէ պունու վագթինտէ էկէր մէճլիսէ վէ միլլէթէ խապէր վիրէճէ.ք օլսալար, թապիաթիյլէ էֆ.քարարճա միպայէնէթ վէ նիֆագ հասըլ օլսրադ, դըլ ու դալէ սէպէպկէրէթ վիրէճէկի, վէ պէ.քիտէ ասըլ մագսէտին կէրի գալաճաղը իհթիմալտէն կէօրիւլտիւկինտէն, միւմքին մէրթէպէ, ումում միլլէթտէն կիզլի սաղլանըբգատան պաշգա, հաթթա, զաղէթալարտան տախի, պիր իքիսինին աղղը թութուլմուշ, վէ պիզտէն պիր թավը ու թարիգ թութմուշ, վէ հիշ պիր տէֆտա աչըգ լագբրտը իթմէտի.քտէն պաշգա, «պօյնումու տախի քէսսէնիզ, պունատան զիեատէ պիր շէ.յ սէօյլէ.յէմէմ» տէ.յէրէ.ք, իշէ, վէ տահա տօղրուսու քէնտուլէ, տահա զիեատէ էհէմմիյ.յէթ վիրմիշ, վէ խալգատան չօգ սատէտիլլէրտէ, պու ուսթալըգլարը ֆէհմինէ կիտէմէ յէրէ.ք, թէմամը թէմամքնա եութմուշլար տըր։

Պու մէսէլէ.յի միլլէթիմիզտէն կիզլի սաղլամաեա չալըշմալարընտան, պաշըճա իւշ մագսէտլէրի անլաշըրմըշ տըր. պերինճիսի նասըլ քի սէօյլէտի.ք, իշին մէճլիսէ տիւշերէ.ք ուզանմամասը, վէ թէհլի.քէ.յէ տիւշար օլմասքնրն էօնիւնիւ ալմադ իսթէմէլէրի օլուպ, վէ ի.քինճիսի տախի, «տէվլէթտէն կիզլի, պիւյիւ.ք պիր ազգային իշէ էլ ա.թաճաղըզ, պաշըմըզը գօլթուղումուզա ալարադ, եօլա չը.գաճաղըզ» իմամ. . . սիզլէրինտէ ազգասիրութիւնունա միւհթաճըզ» տէ.յէրէ.ք, պիր թադըմ սատէտիլ վէ սոֆ.էրունլարատան, կիզլի կիզլի, խայլիճէ լիրալար ալատիլմէլէրի պ.մուշ տուր, չիւնքի, էկէր էօյլէ եազմըշ օլմասալար իտի, թապիաթիյլէ սէօղ աեազա տիւշէճէ.ք, զաղէթալար միւթալաաթտ պաշըաեաճագլար, քիմի էնինէ վէ.քիմի պօեունա չէ.քէճէ.ք, վէ շիւրհէսիզ պաղբլար վէ եախօտ չօգլար բարա վիրմէ.քլի.քտէ իղհարը թէ.ըէտտիւտ իտէճէ.ք.լէր իտի, հալ պու քի մէղ.քիւր թարիգ իլէ, բէ.ք գօլայ սուրէթտէ բարա թօրլատեասպիրմիշլէր տիր. վէ իւչիւնճիւ մագսէտլէրի տէ շու օլմուշ տուր.քի, աէվլէթտէն կիզլի պիր թէշէպպիւս տիւր տէ.յէրէ.ք, էհալիյէ զայէթ պիւյիւ.ք վէ թէհլի.քէլի կէօսթէրմէ.ք, վէ պունունլա տախի, քէնտիլէրին ճէսարէթլի վէ ֆէատ.քեար օլտուգլարընը, վէ կիւեա միլլէթիմիզին խայր ու մէնֆաաթը ուղրունատա, հէր շէ.յի, կէօզէ պարագճան իլէ թէն իլէ գուրպան կիթմէ.քլիկէ հաղբը ու միւնթաղբը պունլունատուգլարընը պիլտիրմէ.ք իսթէմիշլէր տիր. վէ նասըլ.քի խալգատան չօգլարատա էօյլէ տիր տէ.յի ինանարագ, քիմինէ հայրենեաց պաշպան, քիմինէ հայրենասէր, վէ քիմինէ տախի փրկիչ Հայաստանի սրֆաթընը վիրմիշլէր տիր . . . ։

ՄԱՏՄՈՒԱԶԷԼ ՏՐ ՔԷՐՎԷՆ

(22)

—Խաեբը, մուխթարա ֆալան եօգ տուր, օ սէնին խաեաղին տիր։ Պունատան տա գալթինաղար, պէնհէր թէհլի.քէ.յի կէօզէ ալմըշըմ տըր։

—Տիմէ.ք հէր հալտէ մէրամընը իճրա իթմէ.ք իսթէեօրսուն։

—Էվվէթ։

—Բէ.ք էյի, էօյլէ իսէ, սէնին մուրատընը օլսուն, վէ ազիզ ծագ տը Դօմբօսթէլ իւղէրիմիզէ նէզարէթ էյլէսին։

Պէօյլէճէ Մօրալէս իլէ Դարմէն եօլարընա տէվամ իտէրէ.ք, քիւչիւք դաբուեա վասըլ օլսուլար։ Պու միւտտէթ զարֆընտա, չինկեանէնին նազարը տիդգաթընը ի.քի տէֆա ճէլալ իթմիշ օլան սէտա, պիր տախի իչիտիլմէտի, ֆագաթ դարընտաշ վէ դըղդարընտաշ, ի.քիսի պիրի.քտէ, զի.քրի սէպգաթ իտէն քիւչիւք սօդաղա կիրէր կիրմէզ, էվտէն չը.գաբգլարը տադ.գատան իթիպարէն, պունարը գօլամագատա օլան պիր տատմ, կիզլի գաբուեանն ինանընա կէլտի, վէ պիր անախթար իլէ քիլիտի սէսսիզճէ չէվիրմէսիյլէ, գաբու, ի.քինճի տէֆա օլարագ աչըլար, վէ պաղչէտէ պաշլանըբան թատադիպ, վասֆընը իթմիշ օլսուղումուզ քիւչիւք սօդաղատա տախի տէվամ իթտի։

Մէճհուլ տատմ, Դարմէնին, մարքի տը Կրանսէ.յին դուլիպէսի էշինտէն կէչտիկինի կէօրտիւ, վէ ալտըղը մալիւմաթը քեաֆի տատ իտէրէ.ք, դարանլըգատա նապէտատ օլսու։

Ի.քի սատթ սօնրա, կէնճ դատըն հիշ պիր դաղատա վէ ֆէլա.քէթէ ուղրամատարադ, խանէսինէ ավտէթ իթտիկինտէ, թէպէսսիմ իլէ գարընտաշընա,

—Կէօրտիւն միւ Մօրալէս, շիմ.տի անլատըն մը սատեգլատըզընը, վէ տատէթա ադլընա խիֆֆէթի կէլմիշ օլսուղունու, տիմէ.քտէ իտի։

Մօրալէս, պու.քէլտա դարշըլըգ, եալընըզ պաշընը սալամագլա ի.քթիֆա իթտի, չինքի մէրդում, նէ.քեամիլէն իսկեատթ օլմուշ, վէ նէ տախի.քեամիլէն թէէմին օլմուշ իտի։

* * *

Ֆէրատաբ կիւնիւ, Օլիվիէ, պիր վագբթատան պէրու տատէթ իթմիշ օլսուղու իւղրէ, Դարմէնին եանընտա գալաճագ եէրտէ, բէտէրինին վէֆատընտան պէրու աեագ պիլէ պատմամըշ օլսուղու թիճարէթ էվինին տայիրէլէրինտէ կէչիրտի։ Վէ ատնաբդ.քէարը իլէ պիրլի.քտէ տէֆթէրլէրի մուայնէնէ իտէրէ.ք, ումուր ու մէսալիհի հագդընտա տօղրու պիր մալիւմաթ ալտը։ Պատէհու թագտիմ օլունտուղունտա, վէ հ ամիլինէ թէէտիեէ օլունմագ իւղրէ, Էվրօբանընը վէ Ամէրիգանընը մէշհուր պանգալարը իւղէրինէ չէ.քիմիշ գամպիալար սաթրն ատրրտը, վէ պաղը ֆըչը վէ հէ.յպէլէրի ալթուն իլէ տօլտուրատուպ, պիր թագըմ սատրդ սատէմէրինին տատխի, քէնտիսինին ուղղուն միւտտէթ ղայպուղէթի էնտասընտա, վարիտատթընը իտարէ իթմէլէրի իչին վէ.քեալէթնամէլէր իմզալատը, վէլէհատբլ սէֆինէլէրինտէն պիրինին գարթանընա տախի, թայֆէսինի ի.քմալ, վէ լէվաղիմաթը թէհլիեէ իթմէսինի, վէ պիր հաֆթատան էվվէլ եօլա չը.գմադ իւղրէ, հաղբրատա պուլունմասընը էմր իյլէտի։

Օլիվիէ օ կիւնիւ ադշամ թատամ իչին խանէսինէ ավտէթինտէ, Դարմէն, մէրդումուն տալինտէ հիշ պիր թէպէտատիւլ ալեամէթի միւշահատ իտէմէտի, անճագ թատամատան սօնրա, Օլիվիէ, տայիրէսինէ չէ.քիլմէ.ք իւղրէ, զէվճէսինին եանընտան մուֆարագաթը էմնասընտա, հէր վագբթ.քի կիպի մէզպուրէնին անընտան պուս իտէճէ.ք եէրտէ, էլինի թութմագլա իգթիֆա իյլէմիշ իտի, ֆագաթ Դարմէնին ադը, պաշգա պիր ճիհէթէ միւնհասբը օլսուղունատան, պու խուսուսա պիւյիւ.ք էհէմմիեէթ վիրմէտի։

Պէօյլէճէ ի.քի կիւն կէչտի իսէ տէ, պու միւտտէթ զարֆընտա հիւքեա.եէմիզտէ նագլ օլունմաեա շատան հիշ պիր վագբա օլմասը։ Միւտտէթի մէզքիւրէ էնտասընտա, Օլիվիէ է.քսէր վագթընը, թէրսանէլէրինտէն պիրինին ըբխթըմը իւղէրինտէ կէչիրէրէ.ք, քէնտի դաբթանը.յա մի.լագաթ իտէր, վէ սէֆինէսինին թէտարի.քեաթընէնէզարէթ իյլէր իտի։

Իւչիւնճիւ կիւն, ալէստապահ, պէվճէսինին նէզտինէ կիտէրէ.ք, վէ իշպու ֆէվգէլատէ վիզիթասընտան տօղայը մէզպուրէ.յի զանէթ թէճաճիւպտէ պըրագարագ,

—Սէվկիւլիւմ Անունցիաթա, տէտի, պէնի տինլէմէ.քլիկէ վագթընը, վար մը տը, պիրա պիզինէ ճիտտի, ֆագաթ մուխթասար տուրէթտէ կէօրիւշմէ.ք արզուսինտէ.յմ։

Վագտա, Օլիվիէնին սրֆաթ վէ սէտասընտա պիր սիւքիւնէթի.ք եեամիլէ օլսուղունտան, ֆէնա պիր խապէր ալէամէթի կէօրիւմէեօր իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ մէզպուրէ պիր տէրէճէ տիւշրը իզթիրապ օլարագ, պաշը իլէ մէզքիւր թէ.ք.լիֆէ մուվաֆֆագաթ իթտի, վէ Օլիվիէ տախի.քէլտա տէվամ պիրէ,

—Էկէր, տէտի, սիզինէ գօնուշճաղըմ մատտէ, հէնուզ գանը եարէսի կէչմէմիշ օլան եիւբէկինի.ղի եէնիտէն աչճագ օլուր իսէ, օլ պատտէ աֆվ իթմէնիզի ըէճա իտէրիմ։ Սիզի, հէր կէօնա իզթիրապտան էսիրկէմէ.ք իսթէր իտիմ, ֆագաթ հայֆա քի, պունուն իհթիմալի եօգ տուր, վէ բէտէրինիզ հագ գընտա պահս իթմէ.քլիկիմ լազըմ տը։ (Դարմէն տիմիրէտի։) Օլ մէտհ ու սենատա չատէսմէ.ք օլան ատէմի նէ տէրէճէ սէմտիկինիզի պիլիրիմ, վէ թէէսսուֆիւնիւզիւն աճըսընը հիսա իթտիկիմ կիպի, պէն տախի սիզին էսէֆինիզէ միւշթէրէ.ք իմ։ Էվվէթ, ուն ծօզէ իլէ բէտէրիմ, պիրզկրէրէյլէ դարատաշ կիպի իտիլէր . . . Իմտի, Անունցիաթա, պիրա իհթիրաշ կէօզէրինիզին եաշլարընը դարչմուա տէօքիւնիւշ, պէն տախի.քէնտի կէօշ եաշլարըմ ս իզնի.քիլէրէլ պէրաղէր դարըշտրաճաղըմ։

Գարմէն պաշընը է.յմէ.քտէ իտի, ֆագաթ պու է.յմէսի, կէօզէրինին եաշլարընը կիզլէմէ.ք իչին օլմաեաղ, չիւնքի զաթէն ադմանօր իտի, իլլա զէվճինին տիդգաթլէ պադրչընտան քէնտիյի սէթր իթմէ.ք իչին իտի։ Մէզքիւրէ պու տրալըգ չիպհէլի վէ սէպէպի դայրը մալիւմ պիր իզթիրապը հալ իչինտէ պուլունմադատա իտի.

Օլիվիէ շու վէճճ իլէ.քէլամընա տէվամ իթտի.

—Բէտէրիմ պիւթիւն վարիտաթընը սիզին բէտէրինիզէ, վէ սիզին բէտէրինիզ տախի պիւթիւն վարիտաթընը պէնիմ բէտէրիմէ մէտեուն իտիլէր, վէ շիւբրանիյէթի եիւբիւ իքիսինէ տախի աղբը կէօրիւնմէեօր իտի։ Ֆիկիր լը Վէ.յեան թարաֆընտան սօն տէֆա ծօզէ Բօվերօեա իտիլէն ի.քի թէահիւտիւ, սիզ պէնտէն տատա ինի պիկերսինիզ։ Իչթէ, Անունցիաթա, պու թէահիւտիւն նըսֆը սիզէ այնտ օլուպ, նըսֆը տիկերի տախի արա արտա դուհուլիրիմ, վէ թէէսսուֆիւնիւզիւն աճըսընը հիսա իթտիկիմ կիպի, պէն տախի սիզին էսէֆինիզէ միւշթէրէ.ք իմ։ Էվվէթ, ուն ծօզէ իլէ բէտէրիմ, պիրզկրէրէյլէ դարատաշ կիպի իտիլէր . . . Իմտի, Անունցիաթա, պիրա իհթիրաշ կէօզէրինիզին եաշլարընը դարչմուա տէօքիւնիւշ, պէն տախի.քէնտի կէօշ եաշլարըմ ս իզնի.քիլէրէլ պէրաղէր դարըշտրաճաղըմ։

Գարմէն պաշընը է.յմէ.քտէ իտի, ֆագաթ պու է.յմէսի, կէօզէրինին եաշլարընը կիզլէմէ.ք իչին օլմաեաղ, չիւնքի զաթէն ադմանօր իտի, իլլա զէվճինին տիդգաթլէ պադրչընտան քէնտիյի սէթր իթմէ.ք իչին իտի։ Մէզքիւրէ պու տրալըգ չիպհէլի վէ սէպէպի դայրը մալիւմ պիր իզթիրապը հալ իչինտէ պուլունմադատա իտի.

Օլիվիէ շու վէճճ իլէ.քէլամընա տէվամ իթտի.

—Բէտէրիմ պիւթիւն վարիտաթընը սիզին բէտէրինիզէ, վէ սիզին բէտէրինիզ տախի պիւթիւն վարիտաթընը պէնիմ բէտէրիմէ մէտեուն իտիլէր, վէ շիւբրանիյէթի եիւբիւ իքիսինէ տախի աղբը կէօրիւնմէեօր իտի։ Ֆիկիր լը Վէ.յեան թարաֆընտան սօն տէֆա ծօզէ Բօվերօեա իտիլէն ի.քի թէահիւտիւ, սիզ պէնտէն տատա ինի պիկերսինիզ։ Իչթէ, Անունցիաթա, պու թէահիւտիւն նըսֆը սիզէ այնտ օլուպ, նըսֆը տիկերի տախի արա արտա դուհուլ-

Վագաա, շու թէշէպպիուլէրի-նէն, միլլէթճէ վէ տեվլէթճէ ճի-հէթլէրինէն հէր գանզիսինէ տիդ-գաթ օլունսա, չարբըզլըգ իչինտէ չարբըզլըգ պուլունսուսու այն էլ եագքն կէօրիւլմէ.քտէ տիր, լաքին հէլէ շուտա սահիհ տիր քի, քէն-տիլէրէ այիա օլան ճիհէթլէրինէ կէ-լինտի.քտէ տախի, բէ.ք ուսթալըգլը պիր թարիգ թուլթուգլարը անլա-շըլմագտա տբը, վէ պուտա մալիւ-մու ամէ տիր, պիզտէ էն զիհատտէ իլէրու կիթմիշ օլան մէհարէթ, խուլ վէ իլէթ, անճադ.քէնտույի տիւ-շիւնէրէ.ք, խալդը գանաբըմագլը-ղըն Եօլլարընը պիլմէ.ք տիր . . :

Հէլէ Նեբէս սըրազանքն, մէղ-քիւր թարիգի թուլթարագ, սատէ-տիլ էհալի նէզտինտէ, չէրէֆ ու էիթիթիսար գազանմագլըղա, վէլէվ մուվագգաթ վէ կէօլկէ նէվինտէն տախի օլմուշ օլա իսի, էշէտտի իհ-թիհաճը պուլունմագտէ իսի, չիւն-քի, բաթրի.քիւբ.քիւբսիսինէ կէշ-լիտէն պէրու, հէր թարաֆա եա-բանապիլմէ.քլիք չիւրիւ.ք տալընա սորբըմշ օլաուլունսան, վէ Գալա-թա օճաղը բէնէշինէտ, պիր.քէր-ի տիւշիւշ պուլունսուղունսան, հէր եաբաբղը իչտէ պիր չարբըզ-ըզ պուլունմուշ օլաուգտան պաշ-գա, իլլա, իլլա, մալիւմու էհալի օ-ան ասկէրլիք մէսէլէսի իլէ, օլ տէհ-շէթլու Վան եանկընը մէսէլէսի մէյ-տանտա.ք.էն, նիշանի Օսմանի ալ-մագլըղա չալըշմասը մէսէլէսի . . . հէր.քէսին խաթրընտա վէ կէօղլէրի էօնինտէ պուլունսուղունսան, վէ պունլարա իրավէթէն, պաշ բաթրի-կիմիզ Փափասանքն իսկ, ալէ յհինտ պուլունարագ, սեաղընը ալմագ-ըղը չաղչաբղընը բանա պիլսիիկին-տէն, պունլարքն քեանֆիէսինին ու-նուտուրմասընա չալըշմագլըղա մէճ-պուր օլմուշ, վէ մէղքիւր մէսէլէ-տէ, խըզբը կիպի խմտասընա եէ-թիշմիշ տիր . . . :

Զուտարքն քեանֆիէսինի կէրչի սրբրաչինա գօնարագ մէմնուն վէ մէսրուր օլմուշլար խատ, կէօղլէ-րի գարարուշղընտան, հայրֆ քի, միլլէթէ քիւլ եուխտուրմագլըղա եէմին իթմիշ օլան, պէրիտէ պիրտէ Մանզումէ վար իտուգինի, հէր նա-տրլ իսէ տիւշինէմէմիշլէր տիր :

(Տեվամ)

ՊԻԻՑԻԻՔ ՏԷՐԷՏԻՆ ՄԷԲԹՈՒՊ

Միւէլլիֆ,

Կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ էօյ-լէ վագթի, Պէօյիւ.քտէրէտէ բրազ-մաթէզճի Խրիսթօ նամ.քիմէնէ-նին մայեէթինտէ պուլունան պոզ-չէճի Ալիսթը Ցակոբ նամ.քէս, չօրպաճըսընքն եէմէ.ք եէմէկէ կիթ-միշ օլաուղու էմնատէ, պոզչէսինի սօգագտա պիր գալաբրբմ իւպէրի-նէ վազ իլէ, ճիւղիճէ թէնէֆֆիւս իթմէ.քտէ իքէն, գօմիսիօն չավուշ-լարընտան պիրի, նակէհան պոզչէ-յէ եանաչբզ արաշթբրաբզընտա, սէբուենինտէն զուհուր իտէն պիր տէմիր արշընքն, հէմ աթիդ վէ հէմտէ տամմաբզ օլմասը, վէ քէն-տիսինին տախի թէզ.քէրէսիզ պու-լունմասը սէպէպլէրինէ մէպնի, մէրգում համմալը Զապթիէ գա-բաղօլունա թէպլիմ իտէր. վէ հէր նէ գատտար մէրգում, արշընքն նէ կէօնա նօգանը պուլունսուղունու պիկմէտիկինի, վէ քէնտինին մէսուլ օլմասբզընը, վէ թէզքէրէսինին տա-խի օլ կիւն եէտինէ ալմըշ օլմանբզ, մաղազատա պուլունտուղունու պէ-եան, վէ իրթէսի կիւնիւ միճէր-բէտ կէթիրէճէկինիտէ վատ իլէ միւ-սատտէ պուլբրմասընը բէճա իտէր իսէտէ, ասլա ամլինէնիմէ յէրէ.ք, Եէնի-Թէօյէ կէօնտէրիրմէսինէ էմր օլունուբ. վէ մէրգում պունու ի-շիթտի.քտէ, իշիտիրմիկինէ կէօրէ, էշեալարընը մէ յտանտէ սահիպսիզ գալմըշ օլմասը.յլա, զասզ ու զա-բէթ օլունագլիմէսի իհթիմալինէ մէպնի, չօրպաճըսընը պուլմագ վէ չաղբրմագ իւզրէ կիթմէ.քտէ իքէն, մէր.քէզի մէզքիւր Զապթիէ նէֆէր-լէրինտէն Նէվշէհիրլի Ալի նամ.քէս, մէզքիւր Թիմուր արշուն էլինտէ օլ-աուղու հալտէ, արդաաշնատա եէ-թիշէրէ պիշարէյի չարշու օրթա-սընտա մէզքիւր արշուն իլէ օլ մեր-թէպէ շիտտէթի իւզրէ տարզ իտէր քի, եիւրիւմէկէ տախի մէճալի գալմասբզընտան, կիւճ հալ իլէ, վէ կէօղլերինտէն եաշլը ասօ.քէ-.քէ.ք քէնտույի մէր.քէզէ ամար։

Շուրաբը տախի զարիպ տիր քի, պու պարպարճա հալէ.քէթի կէօ-բէն միսալիմ վէ զայրի միսալիմ օլա-բաղ խալդատան պաղբլար, պիչարէ.յի գուրթարմագ նէյէթիյլէ թէվա-սատ իթմէ.ք իսթէրլէր.ք իսէտէ, տա-լա ամլինէմէմէ.քտէն պաչգա, ամլա-ղա տախի մէրգում նէֆէր հագա-բաթ իտէր։

Շունու տախի իլավէթէն պէեան իտէրիզ քի, մէսմուաթա նազարէն, մէր.քէզի մէզքիւր եիւզ պաշբը թարաֆընտան կէօրիւլէն իզմաղ վէ միւսամէհա իւզէրինէ, պունտան էվվէլ տախի էմնալի կիպի նիչէ վա-գտա զուհուրա կէլմէսինտէ, է-ֆէնտիի միւմնիլէյ հագդընտա տախի պէյն էլ խալդ ազիմ չի-քեայէթլէր զուհուրա կէլմէ.քտէ ի-միշ։

Պու կիճէ տատթ ալթը պուշուգ բատտէլէրինտէ, պուրատտա Մալ-թըզ չարշըսը նամ մահէլլատ վագը . . . Գրիգոր աղանքն տա.քին օլաու-զու խանէսինտէն հարիզ զուհուրի իլէ, իթթիսալինտէ պուլունան տի-կէր պիր խանէյէ վէ տիւ.քքեանա տախի սիրայէթ խտրէ.ք, իչիւտ եանմը.ք, վէ զուհուրա կէլէն ճահա-ա զայրէթ իլէ հավանքն միւլայէ-մէթի տայէսինտէ տէրագատ պաս-տբրբմշ տբը։

1879 Ցունիս 27 * * *

Պէօյիւքտէրէ

Շուրաճբդտա վէ Պողազ-իչի կի-պի պիր եէրտէ, պիր զապթիյէ նէֆէրի պիրլէ պէօյլէ շէյլէրէ ճիւ-բաթ իտէրտէ, վէ էկէր պիրա միճաճ-զաթ գալբը իսկ, պիզ արթբգ տապ-լարտա.քի վէ ուզադլարտա.քի Զեր-քէսլերի տալա տերբպամամալրբզ։

ՆԷՎԻՅԷ

Ֆաս սուլթանքընքն խաղինէսի-նէ խբրոբզ կիրերէ.ք, զիդբյմէթ սիլահ վէ միճէվէհրաթ վէ սայիր նէֆիս էշեա սբրդաթ օլընմբշ տբը։ Պու խաղինէ զոսեէթ էս.քի օլաս, Ֆաս շէհրինին օրթասընտա 813 թարիխինտէ սուլթան Ամրիս Պէն Ամրիս թարաֆընտան ինչա դբլըն-մբշ տբը։ Օրտասա Դալտանթէ միւ-լուքինին մալի.ք օլաուղու պիր խայ-լի գբյմէթտար միճէվէհրաթբ պուլունուեօր։ Ֆաս բատիշահը, քէնտիսինէ իհտա օլունան ալթուն գագմալը պիր բբվորբբն խաղինէ-եէ վազ օլունմասընը էմր իլէսկի վագթի սիրդաթտան խաղէրտար օլմուշ տուբ։ Իշ պու խաղինէնին մուհաֆազասընա մէմուր օլան Ֆաս վալիսի իլէ պիր խայլի մէմուրին թահմը թէվդբֆա ալընբգ, Ֆաս բատիշահը թարաֆընտան, խբրոբզ-լարը խաղէր վիրէնէ, 50 պին բիաղ իգրամ օլունճաղը տախի իլան օ-լընմբշ տբը։

ՍԱՀԻՊ ԴԱԶԻԹԱ.
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԻԼԱՆԱԹ

Նիզամիյէ թանէնիյ (իլիթմէ.ք) անպարը իչին, նիւմանէսի վէճէհէ, պէշ եիւզ պին քիլէ հընթա միւ-պասեա օլունաճաղընան, վէ պու-նուն եիւզէր պին քիլէ օլարագ ի-թասընա թարիգ օլանլարքն բէ.յէրի տախի գապաչ խարէճէկի կիպի, գարարը գոմթիսի կիւնիւ պաշգա-ճատա իլան գբլընաճաղընան, թարիգ օլանլարքն, չէբայիթինի կէօրմէ.ք, վէ ֆիսաթի զիրմէ.ք իւզ-րէ, կէլէճէ.ք մահը թէմմուզուն պէշինճի բէնճէմպէհ կիւնիւնէ գա-տար, մաղկէ խաղինէ.յի ճէլիէսի-նէ միւրաճաաթ էյլէմէլրի։

Աղթընճ տայիրէ իլէ, տէվայիրի միւթէշէ.քիլէ.յի սայրէ միւսթէ-նա օրմոդ իւզրէ, էմմանէթէն խաս-բէ գբլընան Տէրսէատէթ վէ պի-լատը սէբասէ գանթար բիւսումու-նուն, տօգասան պէշ սէնէսի թէմ-մուզու իսթիտասընտան իսթիտա-բէն, մաղթուէն իհտաէսի զբմրն-տա միւզայիսէսի տէրտէսթի իճրա-օլտուղունտան, թարիգ օլանլարքն հէման քէֆիլլէրի իլէ պէրապէր, Շէհիր էմանէթի մէճլիսինէ միւրա-ճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

3—3

Ռումճա եազմագ օգուտմագ, վէ նիզամընտա տէֆթէր թուրթմագ էօյրէնմէ.ք իսթէյէնին, մաթպաա-մըզա խապէր վերմէսի ինթաթ օլու-նուբ, զիրա, միլլէթիմիզտէն պիր զաթ, պունտարը հէմ աղ վագբթ զարֆընտա վէ հէմտէ էհվէն իւճ-ըէթլէ էօյրէթմէ.քլիկէ հազբը պու-լունմագտա տբը։

ՇԱՐԳ
ՄՈՒՀԱՐԻՊԻՍԻ ՀԻԲԵԱՅԻՍԻ

ԹԷՀԼԻՖԻ ՎԱՐԴԱՆ ՊԷՑ

Իշպու հիբեայի մէշհուրբ իբի ճիրա օլուպ, պէհէր ճիրսի թապքնտան եվվէլ ապօնէ օլանլարա բէ-շինէն 25. վէ թապքնտան սոնրա 35 զրշ. սիմ մէճիսիյ.յէ սաթբլբը։

Ապօնէ եազբմագ իսթէ.յէնլեր եաբընը Իսթանպօլտա Սուլթան Համամընտա Էսատ էֆէնտի խանընտա փորագրիչ Նշան էֆէնտի Պէր-պէրեանա, վէ Պէ.յօղլունտա Թարլա-պաշը ճատտէսինտէ 42 նումէրօ-լու գազինօտա Միհրան Ս. Քիթապ-ճեանա վէ Թէրճէմանը Էֆէնտի Մի-վէզդիսի Վիչէն սաղայտ միւրա-ճաաթ իթմէ.ք լազբմ տբը։

«Ճիրա ճիրա եաբատա նիւսխէ նիւս-խէ իշթիրա իթմէ.ք իսթէեէնլեր կէ-րէ.ք պալէտտէ մէզքիւր մահէլլէր-տէ, վէ կէրէ.ք Իսթանպօլտա Լամ-ին էօնինտէ Սուճու Պօղոս ազանքն տիւ.քքեանքնտա, վէ Պէ.յօղլունտա Ադա-ճամիսինտէ 467 նիւմէրօլու Ցովսէփ ադա Թահթճեան վէ Թարլա-պաշընտա Անդրէաս ազանքն Թիւթիւնճի տիւ.քքեանարբընտա վէ պագբ զաղէթա սաթբճբլարընտա սաթբլմագտա տբը։»

Մէզքիւր հիբեաեէնին պիրինճի ճիրսի պաճբմշ օլաւ, սաթբլմագտա տբը։»

Մէնբ Ս. Քէ.բ-դէն

Մէզքիւր քիթաբ ազբգ թիւ.բ-ճէ օլարագ գալէմէ ալընմբշ օլաւ, վէ չաեանը գրատթ վէ միւթալաա պուլունսուղունտան, հէր.քէսին օգուտեարագ հէմ խմթիֆատ էյլէ-մէսինի, վէ հէմտէ չու ազբը մէտա-ռիֆաթբն ալթընա կիրմիշ օլան գայ-ըէթէ.քէ.ք մանէ.ք էյլէմէլրի։

Ալթընճ տայիրէ իլէ, տէվայիրի միւթէշէ.քիլէ.յի սայրէ միւսթէ-նա օրմոդ իւզրէ, էմմանէթէն խաս-բէ գբլընան Տէրսէատէթ վէ պի-լատը սէբասէ գանթար բիւսումու-նուն, տօգասան պէշ սէնէսի թէմ-մուզու իսթիտասընտան իսթիտա-բէն, մաղթուէն իհտաէսի զբմրն-տա միւզայիսէսի տէրտէսթի իճրա-տա տախի մէրգում նէֆէր հագա-բաթ իտէր։

Շունու տախի իլավէթէն պէեան իտէրիզ քի, մէսմուաթա նազարէն, մէր.քէզի մէզքիւր եիւզ պաշբը թարաֆընտան կէօրիւլէն իզմաղ վէ միւսամէհա իւզէրինէ, պունտան էվվէլ տախի էմնալի կիպի նիչէ վա-գտա զուհուրա կէլմէսինտէ, է-ֆէնտիի միւմնիլէյ հագդընտա տախի պէյն էլ խալդ ազիմ չի-քեայէթլէր զուհուրա կէլմէ.քտէ ի-միշ։

Պու կիճէ տատթ ալթը պուշուգ բատտէլէրինտէ, պուրատտա Մալ-թըզ չարշըսը նամ մահէլլատ վագբ . . . Գրիգոր աղանքն տա.քին օլաու-զու խանէսինտէն հարիզ զուհուրի իլէ, իթթիսալինտէ պուլունան տի-կէր պիր խանէյէ վէ տիւ.քքեանա տախի սիրայէթ խտրէ.ք, իչիւտ եանմը.ք, վէ զուհուրա կէլէն ճահա-ա զայրէթ իլէ հավանքն միւլայէ-մէթի տայէսինտէ տէրագատ պաս-տբրբմշ տբը։

1879 Ցունիս 27 * * *

Պէօյիւքտէրէ

Շուրաճբդտա վէ Պողազ-իչի կի-պի պիր եէրտէ, պիր զապթիյէ նէֆէրի պիրլէ պէօյլէ շէյլէրէ ճիւ-բաթ իտէրտէ, վէ էկէր պիրա միճաճ-զաթ գալբը իսկ, պիզ արթբգ տապ-լարտա.քի վէ ուզադլարտա.քի Զեր-քէսլերի տալա տերբպամամալրբզ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա, 9 Յուլիս

Ինկլիզ գօնսոլիսի	97–13/16
Լսհամը Ռեմուսիկ ապրլար	11–3/4
» » գարանտար	11–11/16
1865 Իսթիդրարը	14–3/4
1869 »	14–
1871 »	54–1/2
1872 (Պոն սիւ Թրէզոր)	21–1/2
1873 »	15–
Օսմանլը Գանդարը	16–1/4
Բուսիա Իսթիդրարը 1873	85–3/4
Մ.ըբը Իսթիդրարը պիրլէշիք	47–1/4
» Իսթիեարը (չամէնտը.)	71–1/4
Գամպիս Բարիզ 3 այ վատ	–

Բարիս, 9 Յուլիս

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 %	116–82 1/2
» » 3 %	82–55
» » 3 % Ա.	–
Մորթիսանը	34–30
Լսհամը Ռեմուսիկ ապրլար	11–95
» » գարանտար	11–85
Գարատոն ոսնրա	00–00
1865 Իսթիդրարը	75–
1869 »	71–25
1873 »	65–
Բուսիկի չամէնտը. Թահվիլա.	47–
Օսմանլը Գանդարը	507–50
Իսթալիա ֆոնտսու	80–20
Բաս ֆոնտսու	90–3/16
Գամպիս Լօնտրա 3 այ վատ	–

Բարիս, (Գուրվար) 9 Յուլիս

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 %	116–85 3/4
Լսհամը Ռեմուսի	11–95

Վիէննա, 9 Յուլիս

Ամֆա	–
Լօնտրա իւզերինէ գամպիալ	116–

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ռեմ. Ցունիս, 27 ապշմ. գբ.	12–54
» » » 28 սպհ. ապ.	12–55
» » Լեն եիւբսէբ	12–55
» » Լեն ապաղը	12–52
» » Սաաթ 5 ակ	12–52
1865 Իսթիդ. (Տուրքօն) 6 % ֆ.	–
1865 » » 6 % ֆ.	–
1869 » (Բինաբ) 6 % ֆ.	–
1872 » (Պոն սիւ Թրէզոր	–
1873 » (Բինաբ) 6 % ֆ.	–
Բուսէլի չամէնտբֆեր	45–1/4
Ռէկոբ	Բ-րա 2 –
Լէվանտիպ	Բարա 42–1/2
Ագչէ ֆայիզի	% 9 –

ՍԳՈՒԻՏԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէսի ժէնէրալ 6 %	–
Հոսիէթէ ժէն 6 %	–
Իսթանպոլ Գանդարը	–
Հոսիէթէ Օթօման	–
Թրանսկա 3 %	
Լավրիսմ (մատէն)	–

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Համանը լիրասը 100 դրշան	Դ.ք Փ.
Ինկլիզ լիրասը	109–22
Գրանսըզ ալթունու	37–27
Բոլ	39–38
Գրիմիս ալթունու	31–13
Պէեաղ մէֆիտիյէ ֆարգը	6– 5
Մէթալիք ֆարգը	15–
Պէշիք »	14–20
Պագբը »	116–
Դարպոն գայիմէսի գարիք	9–26

ԳԱՅՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Լեն եիւբսէբ	1045–
Լեն ապաղը	1035–
Սաաթ 5 ակ	1035–
Եիւզլիք գայմէ պաղբը իսէ	21–

GRANDE LOTERIE
PRIVILÉGIÉE DE
L'EMPIRE D'AUTRICHE-HONGRIE.
ԱՎՍԹՐԻԱ ՎԷ ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ ՀԻՒԲԻՄԷԹԻՆԻՆ ԻՄԹԻԵԱԶԷԼԸ ՊԷՕԳԻՒՔ ԲԻԱՆԴՕՍՈՒ

Սարբաֆ միսիս Ֆլարֆէլտ վէ գում-բանեասը էհալիէ իլան իտէր քի, Ա-վ-թրիա վէ Մաճար տէվլէթինին էմրի իլէ չբգարբմշ օլան 19 ընճը բիանգօ-ենն գուրասը 1879 սէնէ-ի յուլիս այը 17 ինճի կիւնիւ վուգու պուլաճագ տբր։

Հէր թարաֆտա եաբրմշ վէ պիր չօգ պախթարը իլէ մալիմ օլան իշ պու բիանգօեա. Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան տէվլէթինին բիանգօ նէգարէթի ումու-միսի քէֆալէթ էյլէմէ.քտէ տիր։

6272 իգրամիէնին մբդտարը, 230,000 ֆիորինկ պալիզ օլուր։

1 իգրամիէ	70,000	ֆիորինլիք	Ավսթրիա դօնսոլիսի
1 »	20,000	»	»
1 »	10,000	»	»
1 »	5,000	»	»
13 »	1 000	»	»
56 »	500	»	»

վէ զայրիհիմ, վէ զայրիհիմ պիր պիլէթին ֆիեաթը 2 ֆիորին տիր։ Պու պաղոտ թաֆսիլի մալիմաթ ալմագ իսթէէնլերին. մաղազամըզա միւ-բաճաաթ իյէմէլէր։

Հ. ՔԻԼԱՐՖԷԼՏ ՎԷ ԳՈՒՄ.
Գալաթա 10, Գումի փոն խան 18—7

ՏՕՂԹՕՐ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Տ. Թօրը մ.ամիկ, Կօղ ատաբի խանէսինտէն, Գումգարու ճատտէսին-տէ Զիֆթէ կէլինէրտէ էշգաճը սինեօր Միքէլին տիւքքեանը գուրպինտէ քէօչ պաղոնտա 22 նիւմէրօլու խանէէ նագլ եյէմիշ օլուուղու վ. բ.ենճէնպիկ կիւնլերի խոյրաթի պագաճաղը։

COSMYDOR

Գոզմիսոր Թապիր օլունուպ, իչին-ակ ասլա վէ սիրքէ պուլունմաեան իշ պու սու, Թուալէթա իչին էմնալբզ պիր սու տբր։

Իրմի սրհհէթտէն պահա իտէնլեր, իշպու գոզմիսոր սուեունքն հէր կիւն իսթիմալինի Թավսիեէ էյլէսիլերի կի-պի, Ֆրանսանքն քեանֆիէլի մէշհուր Թապիպլերի տախի, Թուալէթ իչին հէր կիւն մէղքիւր սուեու իսթիմալ էյ-լէմէլէրինի գատնրարա Թավսիեէ ի-տերլեր։

Իշպու սու, Իսթանպօլտա միսիս Ս. Օրգտինին մաղազասընտա սատբլբր։

AU LION D'OR
Օ ԼԻՕՆ Տ'ՕՐ
8 · ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ ՍՕՂԱԳ, 8

Գալաթատա Գընեէլին սբրատաբնտա Եէնի քիչատ օլուանն 8 նիւմէրօլու մաղազատա, Բարիս վէ Լօնտրանքն սօն մօտտասը օլարագ էրքէք իչին հա-զբը էսվապ սաթբլբը։

Ֆիեաթլար բէք էհվէն տիր։

Ֆ. ԿՐԻՆՊՕՄ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

LA CENTRALE

Լա Սանթրալ, անանիմ պիր Ֆրանսըզ սիկուրթա գումբանեասը օլուպ, աթէչէ գարբը, մագթուա պիր Ֆիեաթլա սիկուրթա իտէր։

Մահէլլի մէրքէզի Բարիսալ Բիշիկ ատգաղնտա 108 նիւմէրօտա տբը։

Տէ.իտատատէ մէ մուգէմ միսիս ՖՕՐԹԻՆԻՆ ԺՈՒՐՏԱՆ, Թիւրքիս վէ Եւրոպան իչին մէղքիւր գումբանեանքն ումումի ամէնթասը տբը։

Թանֆիլի մալիսաթի արմագ վէ խանէ վէ մաղազալար նր սիկուրթաեա գոյմագ իսթէեէնլերին, Գալաթատա Ֆարաբէյ քէօրբիսիս գուրպինտ Մէհէմմէտ Ալի բաչա խանքնտա պուլունան գումբանեանքն իտարէսինէ, վէ եախուտ Գալաթատա Լաբի պօրտանքն գաբչըսընտա միսիս Մար-քէզիէ, վէ Գոնֆուսար Մարիթիմ, Մէլիսգին, Բրէվոսանտ, վէ Սէքիրիթ Նամեն ալտրմ Ֆանտրզ ատէնդ սիկուրթա գումբանեալարքնքն թէչ-լարը միսիս Տ. Գուրթէրլէ միւրաճաաթ իտէլ էլլէրի։

JOHN GOSNELL ET CIE.
ՃՕՀՆ ԿՕԶՆԷԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

Ինկլիթէրրա գրագիչտար վէ բբէնեա տբկարն խմթիեատը լավանթաճքը օ-ան միամսիկյհ միսիս Ճօհն Կօզնէլ վէ Գումբանեասը, ալէա սապօն վէ տիշ ֆբրչարարը իմալ էյլէսիկինի վէ քէնան ֆապրիգասընտան չբգան մալէրին պիւ-սիք բէբուքէր վէ էճզանը սիւքքեանարբնտա՝ պուլունաուղունու էհալիեէ իլան իտէր։

ԼՕՆՏՐԱ ՎԷ ԲԱՐԻՍՏԷ Լամ վար տբր

ՃՕՀՆ ԿՕԶՆԷԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

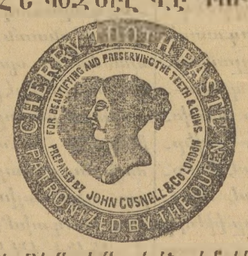

Տէրի պէեաղլաթմագ վէ թէմիզլէմէ իչին շիմտիեէ գատտար կէօրիւլէն Թաղ-լարբն էն ալէատ վէ էն միւսսիրի, միամսիկյհին իճատաքէրտէսի օլան Թաղ-օրուզ, պիսիրք բէբուքէրլերտան վէ էճզանլանէլերտան պուլունուբ։